

6. Про затвердження Порядку здійснення державного архітектурно-будівельного контролю: Закон України від 18.05.2017 р. № 2042-VIII. *Офіційний вісник України*. 2011. № 40. Ст. 27.

Ключові слова: суб'єкт публічної адміністрації, адміністративний контроль, загальні принципи, верховенство права, спеціальні принципи.

Ключевые слова: субъект публичной администрации, административный контроль, общие принципы, верховенство права, специальные принципы.

Key words: subject of public administration, administrative control, general principles, rule of law, special principles.

МИХАЙЛОВ ОЛЕКСАНДР МИКОЛАЙОВИЧ

*Одеський державний університет внутрішніх справ,
професор кафедри конституційного та міжнародного права,
кандидат юридичних наук*

ГРИБ АННА МИКОЛАЇВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри міжнародного та європейського права,
кандидат юридичних наук*

САМОУПРАВСТВО: ОРГАНИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ VS АДМІНІСТРАТИВНІ КОМІСІЇ VS СУД

1. Питання самовільного, всупереч встановленому законом порядку, здійснення особою свого дійсного або гаданого права старе як світ; історія нараховує непоодинокі випадки завдання шкоди, і людині, і суспільству, і державі.

На багатьох науково-практичних рівнях аспекти і проблема в цілому досліджувались представниками правничої та інших спільнот на пострадянському просторі, однак окремі реалії ст. 186 КУпАП – самоуправство, через призму адміністративно-юрисдикційної діяльності залишаються без належної уваги.

2. Згідно ст. 255 КУпАП, у справах про адміністративні правопорушення, що розглядаються органами, зазначеними в ст.ст. 218-221 цього Кодексу, протоколи про правопорушення мають право складати: 1) уповноважені на те посадові особи: органів Національної поліції (ст. 186), та ст. 218 КУпАП, [саме] адміністративні комісії при виконавчих органах сільських, селищних, міських рад розглядають справи про адміністративні правопорушення, передбачені ст. 186 цього Кодексу.

За КУпАП суди не розглядають справи про адміністративні правопорушення, передбачені ст. 186 цього Кодексу, однак вітчизняна юрисдикційна практика свідчить про наявність діаметрально протилежних векторів правозастосування; [непідраховані] уповноважені посадові особи органів Національної поліції матеріали за ст. 186 КУпАП

адресують не адміністративним комісіям при виконавчих органах сільських, селищних, міських рад, а [чомусь] суду!

3. Наприклад,

домінуюча практика судів: «Справу про притягнення [...] до адміністративної відповідальності за ст. 186 КпАП України повернути до [...] для направлення за належністю» (постанова від 12.10.2018 у справі № 520/11770/18), або: «Матеріали справи про адміністративне правопорушення, передбачене ст. 186 КпАП України, щодо [...], повернути до [...], як непідсудні районному суду» (постанова від 25.08.2020 у справі № 947/18276/20);

поодинокі практика судів: «Закрити провадження у справі про адміністративне правопорушення за ст. 186 КУпАП щодо [...] з підстав п. 1 ч. 1 ст. 247 КУпАП» (постанови від 09.06.2020 у справі № 947/10140/20).

4. Виключний перелік органів, уповноважених розглядати справи про адміністративні правопорушення міститься в ст. 213 КУпАП, до яких відносяться як суди, так і адміністративні комісії при виконавчих комітетах сільських, селищних, міських рад. Проте, розмежування підвідомчості спорів між даними органами зазначене у ст.ст. 218-244²² КУпАП.

Згідно ст. 218 КУпАП, розгляд справ про адміністративне правопорушення, передбачених ст. 186 КУпАП, відноситься до компетенції адміністративних комісій та не передбачає повноваження судів розглядати дані справи в розумінні глави 22 КУпАП.

За результатами розгляду справи про адміністративне правопорушення, передбачене ст. 186 КУпАП, адміністративні комісії виносять постанову (ч. 1 ст. 283 КУпАП). Відповідно до ч. 1 ст. 284 КУпАП, по справі про адміністративне правопорушення, орган (посадова особа) виносить одну з таких постанов: 1) про накладення адміністративного стягнення; 2) про застосування заходів впливу, передбачених ст. 24-1 цього Кодексу; 3) про закриття справи.

Таким чином, виключне право виносити одну із вищевказаних постанов по справі про адміністративне правопорушення, передбачене ст. 186 КУпАП належить адміністративним комісіям та належить до дискреційних повноважень останніх.

Згідно ст. 245 КУпАП, одним із завдань провадження в справах про адміністративні правопорушення є: вирішення її в точній відповідності з законом.

Тому, суд, у справах, про адміністративні правопорушення, перелік яких зазначений у ст. 186 КУпАП, не вправі перебирати на себе повноваження адміністративних комісій з вирішення питань, які законодавством віднесені до компетенції цього органу та виносити одну з постанов, визначених ст. 284 КУпАП замість вказаного суб'єкта владних повноважень, що виключатиме втручання суду у дискреційні повноваження останнього.

Зазначене корелюється з постановами Верховного Суду від 15.05.2019 у справі № 200/14811/16-а (2а/200/574/16), від 01.03.2021 у справі № 490/843/15-а.

5. Згідно п. 12 Висновку № 1 (2001) Консультативної ради європейських суддів, судовій владі повинні довіряти не лише сторони окремої судової справи, а й суспільство в цілому. Суддя не просто повинен насправді бути вільним від будь-яких зв'язків, прихильностей, упередженості, він чи вона також повинні вважатися вільними від цього з точки зору розсудливого спостерігача. У протилежному випадку до судової влади може бути підірвано.

Замість висновків. С світлі вимог сьогодення розсудливий спостерігач враховує системні порушення окремими уповноваженими посадовими особами органів Національної поліції поряд, інституційні порушення та використовує їх для захисту прав, свобод і законних інтересів, і людини, і суспільства, і держави (постанова від 28.04.2021 у справі № 947/7608/21).

Ключові слова: рішення, постанова, представник, адвокат, суддя, суд, Верховний Суд, Європейський суд з прав людини, адміністративна справа, судовий процес, правова позиція, стратегія і тактика в судовому процесі, зловживання правами, процесуальна диверсія, Кодекс України про адміністративні правопорушення, Кримінальний кодекс України.

Ключевые слова: решение, постановление, представитель, адвокат, судья, суд, Верховный Суд, Европейский суд по правам человека, административное дело, судебный процесс, правовая позиция, стратегия и тактика в судебном процессе, злоупотребление правами, процессуальная диверсия, Кодекс Украины об административных правонарушениях, Уголовный кодекс Украины.

Key words: decision, ruling, representative, lawyer, judge, court, Supreme Court, European Court of Human Rights, administrative case, trial, legal position, strategy and tactics in the trial, abuse of rights, procedural sabotage, Code of Ukraine on Administrative Offenses, Criminal codex of Ukraine.

БІЛОУС-ОСІНЬ ТЕТЯНА ІГОРІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри адміністративного і фінансового права,
кандидат юридичних наук*

СТРУКТУРА АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ ГРОМАДЯНИНА

Розвиток сучасної моделі адміністративно-правового регулювання в Українській державі характеризується тенденцією до впровадження міжнародних стандартів та оновлених підходів до публічного адміністрування. Безперечно, вказані зміни дозволили переосмислити визначення місця й ролі громадянина України в правовідносинах, що виникають, змінюються та припиняються в сфері публічного адміністрування. Отже, суб'єктом адміністративного права визнається особа, яка має нормативну закріплену можливість брати участь у адміністративних правовідносинах через наділення її визначеними правами